

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Димитър Веселинов Димитров,
Катедра по методика на чуждоезиковото обучение,
Факултет по нови и класически филология
при Софийския университет "Св. Климент Охридски"
за дисертационен труд на гл. ас. Милен Шипчанов

ПЕДАГОГИЧЕСКА МЕДИАЦИЯ С ПЕРСОНАЛЕН КОМПЮТЪР В ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ (САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА И КОНТРОЛ)

за присъждане на образователна и научна степен „доктор”

по научна специалност 05.07.03

Методика на обучението по френски език

Кандидатът за придобиване на образователна и научна степен "доктор" гл.ас. Милен Иванов Шипчанов е роден на 10 октомври 1955 г. Завършва Софийския университет, Факултет Западни филологии, специалност "Френска филология" през 1979 г.

През същата година от месец септември започва да работи като преподавател по френски език в ИЧС, София. След успешно издържан конкурс през 1983 г., той е назначен за щатен преподавател по френски в същия институт, а след атестация през 1985 г. става главен асистент. Освен френски език, в ИЧС гл.ас. Милен Шипчанов взема дейно участие в работата на новосформираната Лаборатория по видео-обучение, а от 1986 г. е член на Компютърната лаборатория, където в колектив разработва компютърни дидактически материали за обучението по български и чужди езици, както за нуждите на катедрите по природонаучни дисциплини.

През 1987 г. гл.ас. Милен Шипчанов изкарва шестмесечен курс по следдипломна квалификация в СУ на тема "Компютърът в чуждоезиковото обучение", а от месец октомври до месец декември същата преминава тримесечен стаж в Международния Център за Педагогически Изследвания в Севр, Париж, където анализира литература и програми по темата "Мулти-медия и компютри в обучението по чужд език".

През 1998 г. гл.ас. Милен Шипчанов изкарва едномесечен стаж в град Бордо, Франция, където се обучава в програмиране на уеб-сайтове и анализира прилагането на Интернет в чуждоезиковото обучение.

По време на трудовата си реализация в ИЧС гл.ас. Милен Шипчанов разработва дидактически материали за компютърно обучение, публикува статии и чуаства в конференции главно по проблемите на компютризираното обучение по чужди езици.

От 1992 г. гл.ас. Милен Шипчанов работи и по програмите на НБУ, а от 1999 г. е назначен като главен асистент към Департамент Чужди езици и литератури към Нов български университет. Там води курсове в бакалавърски и магистърски програми по общ френски, френска фонетика и фонология, методика на ЧЕО (АВИТО), писмен и устен превод, компютър и превод. От 2009 до 2012 г. е директор на трите магистърски програми Лингводидактика, Писмен и устен превод и Американистика и Британистика.

През 2001-2002 г. Милен Шипчанов участва в двугодишен курс за обучение на преподаватели и учители по френски на тема "Компютърът и мултимедията в ЧЕО", организиран съвместно с Френския институт в София и Министерството на образованието.

С гл.ас. Милен Шипчанов се познаваме от повече от 20 години като колеги преподаватели по френски език. Работихме по съвместен проект за разработване на френско-български речник по специализирана лексика, имахме и други възможности за съвместно сътрудничество. През тези години имах възможността да наблюдавам работата и развитието на кандидата. В разработването на поставените му задачи той проявява сериозност, трудолюбие, отговорност и висока квалификация при прилагането на микропроцесорната техника в ЧЕО.

Представеният за анализ труд на гл.ас. Милен Шипчанов "Педагогическа медиация с персонален компютър в чуждоезиковото обучение (самостоятелна работа и контрол)" има обем от 203 страници, като основният текст обхваща 167 страници, а останалата част представлява библиография и 7 приложения. Структурата на труда е изградена от 4 глави – Въведение, Критически литературен преглед на публикациите по темата, Анализ на експеримент и анкети, Практически разработки и моделиране на програмно осигуряване на учебния процес по чужд език. Втора, трета и четвърта глава имат относително еднаква тежест относно обема.

Във въведението кандидатът дефинира избора на темата, обекта и предмета на изследването, методите на изследване и оформя две хипотези.

Втората глава представлява обширен и подробен анализ на публикациите, които Милен Шипчанов е изследвал по избраната тема. След уточняване на понятието "медиация" от педагогическа гледна точка, следва преглед на схващанията за медиацията в основните педагогически течения, без тя да се

споменава експлицитно. Прегледът на публикацииите за медиацията с персонален компютър следват логична градация от общото към частното, а именно – компютърът в обучението, в чуждоезиковото обучение и води до заключения за преимуществата на този вид техника за чуждоезиковото обучение. Следва анализ на компютърни програми, използвани за целите на обучението по чужд език. Съдържанието на тази глава показва огромния труд, положен от кандидата, да анализира в много дълъг период публикацииите и опита на водещите страни в областта на прилагането на новите технологии в чуждоезиковото обучение.

Третата глава представлява анализ на проведен експеримент по метода на изследване в практиката и статистическа обработка и анализ на три анкети, проведени сред възрастни обучавани в НБУ (студенти). Тази глава е разделена на три части, като статистическата обработка и анализът представляват интересен социологически подход към изследването на проблемите на прилагането на компютрите в чуждоезиковото обучение. Интерес представляват изводите и заключенията от анализа, където изследваните лица изразяват мнения, различаващи се в известна степен от очакваните – а именно, че отдават първостепенна роля на преподавателя като първи медиатор, че допускат и желаят използването на компютър в процеса на учене на френски език, но не са склонни да го приемат като партньор, който обективно оценява постиженията им. Този раздел е богато илюстриран с графики и таблици в подкрепа на анализа.

Четвърта глава е разработена на базата на резултатите от изследването в предишната глава и на изводите от това изследване. Гл.ас. Милен Шипчанов прави един исторически преглед на етапите и подходите във въвеждането на микропроцесорната техника. Интересни са разсъжденията и решенията при създаването на компютризираната педагогическа документация, като много от последните са разработени по време на експериментирането на програмите в реални учебни условия. Кандидатът прави съпоставителен анализ на подходите при замислянето, разработването и създаването на учебни материали за компютърна медиация, като накрая дава своя схема, изградена благодарение на практическата му работа и натрупания опит. Отделя се внимание на разработването в макро-равнище (цели, обучавани, съдържание), на мезо-равнище (сценарий, вид на програмата, въвеждане и извеждане на информация) и на микро-равнище (конкретно изработване, елементи от дизайна и др.), всичко свързано с целите на педагогическата медиация с персоналния компютър. Интересен принос са частите, разработени във връзка с използването на компютъра като инструмент, а не на настойник. Интерес будят методическите разработки за прилагане на готови компютърни програми като Microsoft Word в обучението по чужд език като автентичен документ и елемент на интердисциплинарна подготовка, и на текстоанализиращи програми от типа

конкордансър (concordancer). Особено внимание е отделено и на четенето и хипертекста в чуждоезиковото обучение.

Практическото разработване на обучителен модул, включено в тази част, илюстрира тезите и решенията, представени от гл.ас. Милен Шипчанов в предшестващите страници. Показаният модул интегрира всички възможности за комплексно прилагане на максимален брой елементи от възможностите на компютъра. Авторът диференцира прилагането на машината в два аспекта – компютър-настойник като имитация и подкрепа на първия медиатор, а именно преподавателя, и компютър-инструмент – за осигуряване на относителната автономия на обучавания в процеса на учене на езика-цел. Разработените упражнения илюстрират различните подходи към езика, като някои от тях са оптимизирани в мултимедиен вариант (съчетаване на текст, звук и тестови задачи). Представеният след това сайт с набор разработени интерактивни упражнения илюстрира възможното представяне и валидиране на набор от упражнения и тестове за целите на самостоятелната подготовка и оценяването на постиженията.

Приносният момент на този модул е, че той може да бъде отправна точка при изготвянето на бъдещи учебни системи по чужд език, които да вземат предвид възможното медиатизиране на съдържанието с помощта на компютърната техника.

Литературата, представена след основния текст на дисертационния труд, е разделена на две части – текстови източници и интернет-източници. Обхванатите заглавия са 200, разделени сравнително равномерно по 1/3 на използван език на авторите – български, френски и английски, с незначителен превес на френскоезичните автори (в резултат от специализациите на кандидата).

Заключение:

Въз основа на анализа, който направих, и положителните ми оценки за теоретичните и приложните приноси на депозирания дисертационен труд препоръчвам да бъде присъдено на гл.ас. Милен Шипчанов образователното и научно звание "доктор" по научна специалност 05.07.03, Методика на обучението по френски език

Рецензент:

/проф. д-р Димитър Веселинов/

София, 15.02.2013 г.

